

แบ่งปันประสบการณ์ดูงาน ณ แดนมังกร

ตอนที่ 1 นโยบายการพัฒนาชนบทตามแนวเส้นทางสายไหม

วางคณา มากำไร

เมื่อช่วงกลางปีที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้มีโอกาสเป็น 1 ใน 5 คนของตัวแทนคนไทยที่ได้เดินทางไปร่วมงานสัมมนา “2016 Seminar on Rural Development for Countries along the Land and Maritime Silk Roads” ในระหว่างวันที่ 10 – 30 มิถุนายน 2559 ณ มณฑลปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งการสัมมนาครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มประเทศตามแนวเส้นทางสายไหม (Silk Roads) หรือ 1 แถบ 1 เส้นทาง (One belt one road) ได้เรียนรู้นโยบาย แนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศจีน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในกลุ่มประเทศ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการค้า เศรษฐกิจ วิชาการและเทคโนโลยีด้านการเกษตรระหว่างจีนและกลุ่มประเทศตามแนวเส้นทางสายไหม มีประเทศเข้าร่วมการสัมมนาทั้งหมด 8 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัสเซีย ปาเลสไตน์ ประเทศมองโกเลีย สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี และราชอาณาจักรไทย สำหรับสิ่งที่ยากนำมาแบ่งปันในส่วนแรก คือ นโยบายการพัฒนาชนบทตามแนวเส้นทางสายไหมของจีน และสำหรับตอนต่อไปจะเป็นประสบการณ์การศึกษาดูงานจาก 3 เมืองใหญ่ตามเส้นทางสายไหม ได้แก่ กรุงปักกิ่ง นครฉงชิ่ง และเมืองเฉิงตู

นโยบายการพัฒนาชนบทตามแนวเส้นทางสายใหม่

ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันโดยรวมของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีพื้นที่เพาะปลูกร้อยละ 9 ของพื้นที่เพาะปลูกทั่วโลก จัดอยู่ในลำดับที่ 4 และมีผลผลิตมากถึงร้อยละ 20 ในปี ค.ศ. 2000-2011 จีนสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร อาทิ พืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และการประมง ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.8 สำหรับการวิจัยและพัฒนาทางด้านการเกษตร โดยอาศัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร สามารถเพิ่มความหลากหลายของพืชผลได้ถึง 6,000 พันธุ์/สายพันธุ์ ทำให้เกิดการขยายตัวของระบบการเกษตร และมีจำนวนบริษัทผู้ประกอบการด้านธุรกิจการเกษตรเพิ่มมากขึ้น

นโยบายและแผนปฏิรูปเพื่อสนับสนุนด้านการเกษตรของรัฐบาล เน้นวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ ความปลอดภัยด้านอาหาร การพัฒนาที่ยั่งยืน และการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร โดยยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ทันสมัยและยั่งยืน ได้แก่ การเร่งด่วนภาคีด้านการเกษตรทั้งหมดในปี ค.ศ. 2006 การปฏิรูปและพัฒนาการเกษตรจากเดิมที่เน้นเพิ่มปริมาณผลผลิตมาเป็นคุณภาพผลผลิต ประสิทธิภาพและทิศทางของตลาด สนับสนุนให้เพิ่มความสามารถ 5 ด้าน คือ ความสามารถของบุคลากร การรวมกันของการผลิต การพัฒนาระบบการผลิตที่ยืดหยุ่นเพื่อต้านทานต่อความเสี่ยง นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการแข่งขันทางการตลาด โดยพัฒนาระบบการผลิตที่มีมาตรฐานและยั่งยืน รวมถึงสนับสนุนงานวิจัย การขยายโครงสร้างพื้นฐาน

นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังให้ความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจชนบทควบคู่การศึกษาของเกษตรกร โดยสนับสนุนงบประมาณ 1.4 พันล้านหยวนแก่โครงการนี้ สำหรับสังคมเมืองประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65 ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมปลาย และสังคมชนบท ร้อยละ 84 ได้รับการศึกษาอยู่ในระดับประถม การพัฒนาการศึกษาของเกษตรกร ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ด้าน ที่สำคัญ คือ การให้ความสำคัญของรัฐบาล การพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร งบประมาณ และโครงสร้างด้านกฎหมาย

รัฐบาลได้ริเริ่มการศึกษาผ่านดาวเทียมให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่ขาดแคลนผู้สอน โดยเกษตรกรสามารถเรียนผ่าน โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ดาวเทียม ไฟล์เสียงและภาพยนตร์ (MP3 และ MP4) สำหรับเกษตรกรที่มีความเชี่ยวชาญแล้ว จะทำหน้าที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรรุ่นถัดไป การศึกษาของเกษตรกรเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างความเข้มแข็งในการแข่งขันทางเกษตรกรรม และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนชนบท

นอกจากนี้รัฐบาลได้เปลี่ยนนโยบายการถือครองที่ดินของเกษตรกร จากในอดีตซึ่งที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐบาล เกษตรกรไม่สามารถซื้อขาย ไม่สามารถตัดสินใจเพื่อทำกิจการใดๆได้ และรัฐบาลเป็นผู้กำหนดว่าต้องปลูกพืชชนิดใด แต่ปัจจุบันเกษตรกรสามารถจัดการที่ดินได้ ซื้อขายได้ และสามารถเลือกปลูกพืชตามความต้องการของตนเอง ถึงแม้ว่ากรรมสิทธิ์สุดท้ายก็ยังคงเป็นของรัฐบาล ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจ ความกระตือรือร้นของเกษตรกรที่จะประกอบอาชีพและเพิ่มการพัฒนามากยิ่งขึ้น

ประเทศจีนจึงมีการพัฒนาประเทศไปอย่างก้าวกระโดดขึ้นเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจระดับต้นๆของโลก ภายในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้นำประเทศมีความเข้มแข็ง มีนโยบายต่างๆที่ดี มีการปฏิบัติและบังคับใช้อย่างจริงจัง รวมถึงความได้เปรียบในด้านกำลังคนและกำลังสมองที่มีอย่างมหาศาล ทำให้การขับเคลื่อนและพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคล หากทรัพยากรบุคคลมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้

